

Samhandling for barn som pårørende - delprosedyre

1. Omfang og hensikt

Gjelder når	Bidra til
<ul style="list-style-type: none"> barna kan ha behov for oppfølging utenfor helseforetaket pasienten utskrives/kontakt avsluttes pasienten er i poliklinisk behandling	<ul style="list-style-type: none"> tidlig samarbeid om støtte og oppfølging utenfor helseforetaket at eksterne instanser får tilstrekkelig informasjon for å gi barna oppfølging (1-4)

2. Fremgangsmåte (4-6)

Samhandling om informasjon og oppfølging utenfor helseforetaket:

Innhent gyldig samtykke ved kontakt med personer/instanser utenfor helseforetaket

- Samarbeid med pasient/foreldre/barn om ønsker og behov for å informere andre, og for støtte eller oppfølging av andre utenfor helseforetaket (eks. venner, naboer, barnehage/skole, fastlege, helsestasjon, skolehelsetjeneste) (7-11)
- Hvis barna kan ha behov for tiltak fra barneverntjenesten, utover forhold som utløser opplysningsplikten, vurder dette sammen med pasient/foreldre/barn. Gi veiledning om vanlige frivillige tiltak: Råd og støtte til foreldre, avlastning og økonomisk bistand. Tilby hjelp med å opprette kontakt med barneverntjenesten
- Avtal hva familien/barna selv ønsker å gjøre og hva de ønsker helsepersonell skal gjøre
- Oppdater personer/instanser som bidrar i barnas oppfølging når helseforetaket har ny relevant informasjon

Ved utskrivelse og/eller langvarig poliklinisk kontakt:

- Oppsummer og evaluer oppfølgingen av barna sammen med pasient/foreldre/barn (8)
- Avtal eventuell videre oppfølging; hva pasient/foreldre/barn skal gjøre og hva helsepersonell skal gjøre

Vurder om barnas behov for informasjon og oppfølging er tilstrekkelig ivaretatt

Ved behov se delprosedyrene Kartlegging av barn som pårørende/Tiltak for barn som pårørende

Dokumenter i pasientens journal:

- relevante og nødvendige opplysninger fra gjennomførte tiltak (4, 5)
- helsepersonells vurdering av om mindreårige barn er godt nok ivaretatt (4, 5)
- skriftlig eller muntlig samtykke (5, 12)
- eventuelle henvisninger av mindreårige barn (inkludert helsehjelp for barnet) (4, 12)
- eventuell bekymringsmelding til barneverntjenesten (4, 12)

Inkluder kartlagte opplysninger om mindreårige barn i epikrise og pleie- og omsorgsmelding (4, 12)

Referanser

- Helse- og omsorgsdepartementet (2009). Samhandlingsreformen: rett behandling - på rett sted - til rett tid. (Meld. St nr. 47. (2008 - 2009)).
- Helse- og omsorgsdepartementet. Samhandlingsreformen – Lovpålagte samarbeidsavtaler mellom kommuner og regionale helseforetak. Nasjonal veileder 2011.
- (2018-2019) MS. Folkehelsemeldinga - Gode liv i eit trygt samfunn. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet.
- Helsedirektoratet. IS-2587 Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten. 2017.
- Helsepersonelloven. Lov om helsepersonell m.v (LOV-1999-07-02-64). 1999.
- Spesialisthelsetjenesteloven. Lov om spesialisthelsetjenesten m.m (LOV-1999-07-02-61). 1999.
- Ruud T, Birkeland B, Faugli A, Hagen KA, Helman A, Hilsen M, et al. Barn som pårørende - Resultater fra en multisenterstudie. Oslo: Akershus universitetssykehus, Helse Stavanger HF (Stavanger universitetssykehus),

Rogaland A-senter, Sørlandet sykehus HF, Vestre Viken HF, Regionsenter for barn og unges psykiske helse Helseregion Øst og Sør, BarnsBeste; 2015.

8. D'Urso A, Mastroyannopoulou K, Kirby A. Experiences of posttraumatic growth in siblings of children with cancer. *Clinical Child Psychology & Psychiatry*. 2017;22(2):301-17.
9. Berggren UJ, Hanson E. Children as next of kin: A scoping review of support interventions for children who have a parent with a serious physical illness. *Child Care in Practice*. 2016;22(3):277-95.
10. Morris J, Turnbull D, Preen D, Zajac I, Martini A. The psychological, social, and behavioural impact of a parent's cancer on adolescent and young adult offspring aged 10-24at time of diagnosis: A systematic review. *Journal of Adolescence*. 2018;65:61-71.
11. Loechner J, Starman K, Galuschka K, Tamm J, Schulte-Korne G, Rubel J, et al. Preventing depression in the offspring of parents with depression: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Clinical Psychology Review*. 2018;60:1-14.
12. Journalforskriften. Forskrift om pasientjournal (FOR-2019-03-01-168). In: omsorgsdepartementet H-o, editor. 2019.